HIPOGÓ

„Itt lettem emberből jelfogó!”

*A BMSZC **Puskás Tivadar Távközlési és Informatikai Technikum** diáklapja*

www.puskas.hu

- **Interjú Igazgató úrral**
- Vízivándor tábor
- E-hulladék
- Karácsony
- Windows 11
- Szabad szoftverek

2021-2022

3. szám

Tartalomjegyzék

Vezércikk:

- Nyomtatva is! 3

Interjú:

- Mamira György igazgató úrral 4-5-6

Tábor:

- Vízivándor tábor 7-8

Környezetvédelem:

- Elektronikus hulladék 9

Karácsony:

- Recept 10
- Ajándékötletek 11
- Karácsonyfa 11-12
- Karácsonyi filmajánló 12-13

Szösszenet:

- Dugóhúzó 13

Számítástechnika:

- Windows 11 14
- Szabad szoftverek 14-15

Egyéb:

- Elérhetőség 16
- Szerkesztőség 16

Nyomtatva is!

Új tanév, új megjelenés! Itt az ideje egy újabb Chipogó-számnak! A tavalyi alkalomhoz hasonlóan, most is a karácsonyi ünnepek előtt sietve készítettük el nektek. Ebben a tanévben is több dologgal lepünk meg benneteket, kedves Olvasók!

Először is örömmel írom, hogy megkaptuk azt a lehetőséget, hogy kézzel fogható formában is élvezhessük ezt a kiadást. Tehát ezen oknál fogva már nyomtatott formában is olvashatjátok az iskolaújságunkat, ha esetleg a kezeitek közé jut egy példány!

Tudjátok, hogy a földszint 2-es terem ajtaja mellett van a falon egy Chipogó-levelesláda, ezen keresztül is üzenhettek a szerkesztőségnek, megírhatjátok véleményeteket, ötleteiteket a szerkesztőségnek? Felhívom a figyelmeteket a közelében található DÖKlet ládára is, amelybe szívesen vár a DÖK javaslatokat is. Emellett újra van iskolarádió, ami heti egy alkalommal szólal meg mindannyiunk számára. Olyankor érdemes figyelni, hiszen a ritmusokkal együtt a közérdekű információkat is hallhatjuk. Ennyit az újdonságokról.

Szóval, a Chipogó a visszajelzéseket ugyanúgy szívesen várja, ahogy ezt az előző tanévben is tette, küldhetitek a postaládánkon keresztül, de az e-mail címünkre is, vagyis bármelyik formában. Sőt, ne féljetek felkeresni minket egy cikkel sem, amit szívesen megosztanátok mindenkivel a Chipogón keresztül. Az idén szeretnénk egy új állandó rovatot indítani a diákmunka témakörében is. Kíváncsiak vagyunk arra, hogy mi, puskásosok nyáron vagy akár tanév közben milyen munkákat végzünk a tanulás mellett. Írjátok meg tapasztalataitokat, élményeiteket nekünk, hogy megoszthassuk a közzel! De addig is:

Köszönjük, hogy minket olvastok és jó szórakozást kívánunk ehhez a számhoz is!

A szerkesztőség nevében: **Bende Ákos György** főszerkesztő 10.b

Exkluzív interjú

Mamira György igazgató úrral

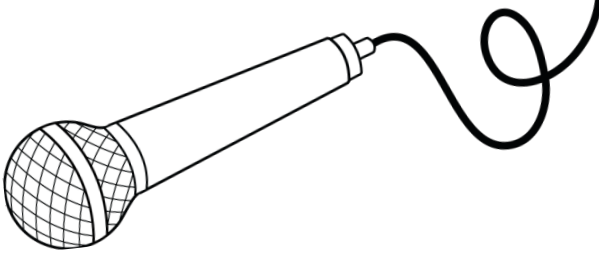

Chipogó (CH): Iskolánkban Mamira György tanár úr nyerte az igazgatói címet, ez okból készítünk vele egy interjút. Köszönjük szépen, Igazgató úr, hogy lehetőséget adott erre!

Mamira György (MGY): Nagyon szívesen, én köszönöm a megkeresést, igazán megtisztelő.

CH: Igazgató úr! Egy adag kókuszgolyóval is szeretnénk megköszönni, hogy fogad bennünket, úgy tudjuk, ez az egyik kedvenc csemegéje.

MGY: Nagyon szépen köszönöm. Igazán kedves tőletek. Kicsit lekenyerezve érzem most magam. De jó illata van! Nem eszem meg, mielőtt beszélgetnénk, mert akkor elvesztettetek engem!

CH: Az első, és nyitó kérdésünk az lenne, hogy gyerekkorában mit tervezett, milyen foglalkozást fog űzni?

MGY: Az általános iskolában én már ötödik osztálytól számítástechnika szakkörre jártam, sőt, amikor a legutolsó általános iskolai osztálytalálkozónk volt, akkor a felső tagozatos osztályfőnökünk előhozta körülbelül ugyanezt a kérdést tartalmazó hetedik osztályban íródott kis fogalmazványunkat, amiben már akkor úgy gondoltam, hogy én majd valami programozásszerűt szeretnék csinálni. Nyilván ekkor erről több elképzelésem volt, mint tudásom, de már a számítástechnika szakkörön csodálkozva néztem azokat, akik a Commodore 64-esen egy Sprite-ot meg tudtak mozdítani, balról jobbra el tudták vinni a sárkányt. És utána ugyanezzel a lendülettel valahogy jobbról balra vissza is tudták mozgatni azt. Úgyhogy én ezt már hetedikes

koromban, de lehet, hogy még egy picit hamarabb eldöntöttem. Hatodikos voltam, amikor a ZX Spectrum-ot megkaptuk annak idején a bátyámmal, és rá egy évre már repülőgép-szimulátort fejlesztettünk ketten. Ez úgy nézett ki, hogy én hordtam neki a kaját, és ő csinálta a kódot. De közösen fejlesztettünk.

CH: Második kérdésünk, hogy miért éppen a Puskást választotta a középiskolás tanulmányaihoz?

MGY: Ez egy érdekes kérdés. Mert, ugye, programozó szerettem volna lenni, de valahogy nyolcadik év elején elkapott valamilyen „kütyüláz”. Már amennyiben a 88-89-es évben „kütyüláz”-ról beszélgethetünk. Volt egy osztálytársam, akivel elkezdtünk forrasztgatni mindenféle vállalhatatlan dolgot. De tényleg: ő diszkófényeket csinált. Értsd a diszkófényt: négy különböző színű égőt megpróbált nem sorosan kapcsolni, mert, ugye, akkor egyszerre működtette volna azokat, hanem megpróbálta valamilyen rendszerbe foglalni őket. Ezt nyomógombokkal kapcsolgattuk, és próbáltuk úgy megcsinálni, hogy ne égessük le a háznak az elektromos hálózatát. Ő ide jött, tehát neki ez célirányos történet volt. Illetve volt még benne személyes dolog is. Édesapám annak idején ide akart jelentkezni, de őt anno nem vették fel. És akkor azt gondoltam: teszek egy próbát, és hát, bejött.

CH: Következő kérdés az lenne, hogyhogy a tanárlét mellett döntött?

MGY: Na, ez már itt ragadt meg. Volt egy olyan osztályfőnök, Alapiné Ecseri Éva személyében, akinek a személyisége nagyon nagy hatással volt rám, és úgy gondoltam, hogy ez egy szuper klassz dolog. Tehát, hogyha valaki onnan a katedráról hatással lehet az ifjúságra, az úgy gondolom, hogy egy nagyon jó érzés. Meg hát világéletemben volt bennem egy nagyon erős kényszeres segítési vágy. Kacérkodtam is egy picit az orvosi pályával, egészen addig, amíg meg nem láttam egy nyílt törést. Akkor eldöntöttem, hogy mindenkinek jobb, ha nem ebbe az irányba megyek tovább. És akkor tök természetes úton jött a tanárság. Tehát befejeztem itt a sulit, akkor egy évig tanultam máshol, aztán pedig visszajöttem polgári szolgálatos katonának. Utána voltam a Puskásban gondnok, rendszergazda, tanár, utána igazgatóhelyettes, és végül idén júliustól az a megtiszteltetés ért, hogy vezethetem ezt a kis csapatot.

CH: Többen kíváncsiak a diákok körében, hogy honnan erednek az ön szólásai, mint például a „csibefalatok' vagy a „Napsütéses jóreggelt!".

MGY: Nem tudom, fogalmam sincs. Mondjuk azt, hogy tőlem, és az tök jól hangzik. Ezeket nem valamelyik volt tanáromtól hozom. Van egy, amit igen: „Érzitek, mint cica az esőt". Az a volt matektanáromtól van.

CH: Tetszett mondani, hogy volt már a Puskásban igazgatóhelyettes. Így biztosan látta, és érezhette is az igazgatói lét nehézségeit. Ön pedig mégis az igazgatói pozícióra pályázott?

MGY: Hú, ez egy nagyon nehéz kérdés. Úgy gondoltam, hogy tartozom ennyivel. Megkértek, hogy ha van kedvem, akkor adjam be a pályázatomat. Én sokáig gondolkodtam rajta, hogy megtegyem-e vagy sem. Úgy gondoltam, hogy kaptam annyit az iskolától az elmúlt több, mint harminc évben, hogy megpróbáljam. És szerencsére olyan csapat van körülöttem, akik ebben maximálisan segítenek. Tehát a közvetlen kollégáim, a tanári kar, a nem tanárok. Úgy gondolom, hogy egy irányba húzunk, egy irányba evezünk.

CH: Igazgató urat gyakran láthatjuk sportruházatban, és Facebook-bejegyzéseiben is olvashatjuk, hogy kitartó és eredményes maratonfutó. Honnan ez a szokása, és mi motiválja Önt ebben?

MGY: Én világéletemben sportoltam, hatévesen kezdtem el. Most már több mint negyven éve sportolok. Kamaszkoromban versenyszerűen is, több, mint 20 évig. Nagyon komolyan. Reggel edzésre mentem, onnan iskolába, onnan vissza edzésre, akkor egy kis tanulás. És akkor hétvégén versenyek. Ez úgy belém is ivódott. Általánosban sporttagozatos iskolába jártam. És hogy mi motivál igazából? Az, hogy megehessem a kókuszgolyót büntetlenül. Nagyon sokáig nem szerettem futni. Egyszer egy négyfős családi társaságból kiesett az egyik tag. Megkérdezték, hogy nincs-e kedvem beszállni a maratoni váltóba. Mondtam, hogy kedvem éppen van, ha nem probléma, hogy ott fogok fibrillálni a váltóponton, és majd valakinek újra kéne élesztenie. Mondták, hogy nem gond, mentőből van elég, orvosi személyzet van, induljak neki. Megmondom őszintén én nem gondoltam volna, hogy ez így be fog szippantani. Márpedig így történt. Rögtön az első verseny után azt gondoltam, hogy én ezt akarom. És tudom nektek is ajánlani. Csak szólok előre, hogy nagyon durván addiktív a cucc, nagyon hamar függőséget okoz.

CH: Mint igazgató, mit gondol az iskola vezetéséről így, hogy már három hónapja benne van?

MGY: Szép feladat, de sokkal nehezebb, mint gondoltam. Nehéz erre nagyon őszintén válaszolni. Tényleg, nem könnyű feladat, de szép kihívás. Hiszek benne, hogy jó irányba megyünk. De hát ezt ugye nem lehet megmondani két és fél hónap után. Remélem, ha majd három év múlva visszajöttök az egyetemről, főiskoláról, majd akkor beszélgetünk erről. Az iskolában a folyamatokat, pláne a változásokat sok-sok év távlatából lehet csak átlátni, értékelni. Ha valamit megváltoztatsz az oktatási rendszerben vagy egy iskolában, annak a hatását sok-sok év múlva tudod mérni. Térjünk erre vissza leghamarabb három év múlva. Ugye három évre szól most első körben a megbízásom.

CH: Rendben! Akkor ezt máris meghívásnak vesszük! És gondolom ez a válasz arra is, hogy majd szeretné-e folytatni az igazgatói pályáját.

MGY: Amit a pályázatomban leírtam, az nem hároméves program. De elkezdeni nyilván most kell. A változásokat, amiket szeretnénk megvalósítani, azokat már most el kell indítani. Emellett azokat a hagyományokat, amikről úgy gondoljuk, hogy érdemes megtartani, azokat megtartjuk, legfeljebb ha szükséges, akkor egy picit átalakítjuk. Nem szabad mindenhez egyszerre hozzányúlni, mert annak tuti, hogy káosz és bukás lesz a vége.

CH: Esetleg szeretne valamit üzenni a diákoknak a Chipogón keresztül?

MGY: Nem, úgyis megbeszélek velük mindent órán!

CH: Rendben, köszönjük szépen az interjút!

MGY: Nos, én köszönöm, hogy itt voltatok! Életem első ilyen interjúja. Volt már TV-interjúm, már alsós kisiskolás koromban celeb voltam:

„-Hány gombócot ettél?

-Nyolcat!

-És finom volt?

-Aha.'"

Én voltam a híradóban, ne viccelj! 6 millió ember nézte!

CH: Mikori adás volt?

MGY: Fú, hát ez '82 és '83 körül valamikor. Én erre persze nem emlékszem, anyukámék mesélték.

CH: Majd megkeressük!

MGY: Archívumban biztos megvan. Nem kell sok híradót végignézni miatta. Minden nap volt egy félórás híradó, vagy nem is tudom, mennyi volt a hossza annak idején a híradónak. Akkor csak egy volt, nem kell 80 csatornának a híradóit végignézni. De ha megvan, akkor érdekel!

CH: Rendben, megmutatjuk!

MGY: Oké, köszi srácok. Kértek a kókuszgolyóból?

CH: Nem, köszönjük szépen, ajándékba hoztuk.

MGY: Ne! Komolyan?

CH: Neeem.

MGY: Az illata fantasztikusan jó…

Beke Bence, Tóth Máté és Topa Gergely 12. a

A 2021-es vízivándor tábor

Amikor az osztályfőnökünk megemlítette a **Nagy Lehetőséget**, egyből felkaptuk a fejünket és jelentkeztünk. Az online oktatás után igencsak ki voltunk éhezve egy kis természetközelségre! Boldogan vártuk a tábor kezdetét, ami hamarosan el is jött. Egész pontosan 2021. július 26-án, egy hétfői napon indultunk a nagy kalandra, az egyhetes Rába-túrára. Egy rövid 3 órás vonatút után Szentgotthárd területére érkeztünk, rövidesen ez után az első táborhelyre vettük az utat, az Alpokalja Motel és Kempingbe. Amint a táborhelyre érkeztünk, egy kellemes csalódás volt a látvány, mert jól nézett ki a hely: fák, sátrak, focipálya, tűzrakóhely, kemence. Persze ez utóbbi egyáltalán nem hiányzott nekünk a forró kánikulában. Ezért neki is indultunk egy 18 km-es gyalogtúrának a vízitúrán, strandpapucsban a Zsida-hegyen föl-le a Hársas-tóhoz. Átúsztuk a tavat oda-vissza, klassz volt a strand, de a sűrű erdő is útközben.

Aztán kedden vízre szállhattunk rafting hajóinkkal a gyors sodrású Rábán. Vagyis a második napi derűs korai kelésünket egy evezős oktatás követte. Eme oktatás után mindenkinek kiosztásra került a felszerelése. Amit rövidesen használatba is vettünk, mivel megkezdtük a hajózást a kiszámíthatatlan Rábán. Felszerelésünket egész végig magunknál kellett tartani, és csak a túra végén kellett azokat visszaszolgáltatni. Egy csónakban általában hatan ültek, de voltak extrém példák is, amikor egy csónakban hét személy tartózkodott egyszerre. Na, annak a csónaknak le is ért az alja a Rába kavicsszintjéig! Néha megálltunk csobbanni egyet, sodródni az árral, pihenni a homokpadokon.

A következő szállásra érkezést követően a szabadfoglalkozás vette kezdetét. Olyan programokat lehetett csinálni, mint például a horgászás jó barátunk társaságában, mert volt, aki hozott teljes felszerelést. Fürdési lehetőség a Rába folyóban vagy íjászkodás az árnyat adó fák alatt. Este a kihorgászott halakat meg is sütöttük a tábortüzünkön. Amúgy az étkezések úgy működtek, hogy reggeliztünk, kaptuk mellé az előre becsomagolt hideg ebédet, és miután elértük a kijelölt következő napi szállást, ott helyben ettük meg a meleg vacsorát. Ami az ételt illeti, az mondhatni változó fogadtatású volt, de nem maradtunk éhesek. Viszont amint lement a nap, azt véltük felfedezni, hogy a meztelencsigák támadásba lendültek szuszogó evezős társaink irányába. Szóval, tényleg közel kerültünk a természethez! Voltunk éjszakai túrán is Felsőmarác határában a Himfai Parkerdő Szúnyogos -forrásánál, fényképeztük a csillagos eget, amilyet a városban nem is lehet látni soha.

A hajózás mellett minden nap plusz programokkal telt. Némi extrákkal fűszerezve, mint például a remek fürdőzés az utolsó napon Körmenden egy ottani luxus termálfürdőben, fáradt izmaink fellazítására, és még csúzdázni is lehetett. De előtte még meglátogattuk a Batthyány-Strattmann-kastély múzeumát és a hatalmas parkjában található vadászlakot, ahol az interaktív kiállításon sok mindent tanulhattunk az erdő világáról, így a kulturális látnivalók sem maradtak ki a programból. ☺

A vízitúra hete alatt sok barátot szereztünk és remek társaság alakult ki, sok élménnyel gazdagodtunk, és az általunk (cikkírók) kialakított baráti társaság úgy döntött, hogy a jövőben is szeretne részt venni vízitúrán, a legeslegkorábban következőn!

Aki a kimaradt részletekre is kíváncsi, kérdezze bátran a résztvevőket az egyéb kalandokról!

Perger Balázs, Szalánczi Rajmund 10. b

Képek:
Páncélos Ábel 12.a ppt-jéből, amit az okt. 22-i retrospektív partyra állított össze.
Sok-sok képet a résztvevők tudnak mutatni az érdeklődőknek!

Micsoda?! Minecraftban épül az iskola és környéke?

Csatlakozz az iskola Discord-szerveréhez, és segíts az építkezésben!

Még tavaly az akkori 9.b néhány tagja találta ki, hogy mi lenne, ha az osztálykarácsonyt Minecraftban ünnepelnék meg, ezért az iskolának és környékének a legfontosabb részeit megépítették.
Csatlakozz te is, és folytassuk ezt a projektet!

(Ide kattintva, vagy a QR kód beolvasásával csatlakozhatsz az iskola Discord szerverére)

Katona Márton 10.b

Elektronikus hulladékok

Te, kedves Olvasó, hová szoktad eltüntetni megunt vagy elhasznált kütyüidet?

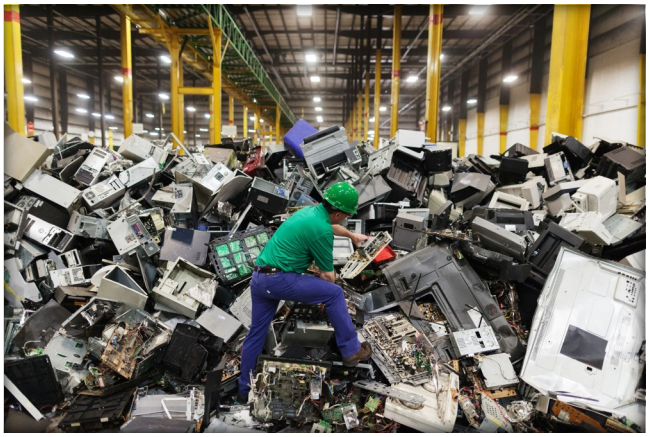

A 21. században egyre nagyobb jelentősége van az e-hulladékok megfelelő kezelésének. Egy elektronikus termék akkor válik elektronikus hulladékká, amikor hasznosságát elveszti és kidobásra kerül, azonban azok az elektronikai és elektromos készülékek, melyek elektromos vagy elektronikai alkatrészeiket eltávolították, nem minősülnek ilyesfajta hulladéknak, lomhulladék kategóriájába sorolhatók. A technológia gyors terjedésével megnőtt az ilyen hulladékok mennyisége. Szelektíven kellene gyűjteni!

De miért is fontos e hulladékokat szelektíven gyűjteni? A legtöbb elektronikus hulladék olyasfajta alkatrészeket tartalmaz, melyek komoly környezeti károkat okozhatnak. Ezek ártalmatlanítása szakszerű hulladékkezelési eljárásokat igényel, ilyen okból szelektíven kell gyűjteni őket. Az Európai Unióban az e-hulladékok jelentős részét a nagy háztartási készülékek teszik ki, ezután következnek csak a szórakoztatási cikkek és a számítástechnikai, távközlési eszközök. Magyarország a 2017-es adatok alapján az e-hulladékok 51,1%-át újrahasznosítja, míg Málta csupáncsak a 20,8%-át, ellentétben Horvátországgal, ami 81,3%-át. Az Európai Bizottság 2020 márciusában új, a körkörös gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet terjesztett elő, amely legfontosabb céljaként az elektronikus hulladék csökkentését tűzte ki, majd februárban meg is szavazta. A teljesen körkörös gazdaságnak 2050-ig kell megvalósulnia, azonban már 2030-ra kötelezően újrafelhasználással és -fogyasztással kapcsolatos célokat kell teljesíteni, emellett a képviselők arra is felszólították az uniós országokat, hogy határolódjanak el a hulladéklerakóktól.

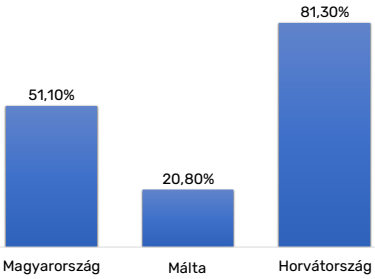

De az újrahasznosított e-hulladék mennyiségének csökkentése magától nem fog menni, nekünk is részt kell vennünk ebben. Mit tudunk mi tenni? Elsősorban a vásárlásaink mérséklésével csökkentsük az e-hulladékot, ha nincs valamire szükségünk, akkor azt ne vegyük meg, illetve a már meglévő termékeinkre vigyázzunk, hogy ne kelljen lecserélni őket. A még használható termékeket megpróbálhatjuk eladni, így spórolni is rajta. Ha már egy elektronikus eszköz nem javítható, adjuk le egy elektronikai hulladékkal foglalkozó hulladékudvaron. Abban az esetben, ha illegálisan lerakott szemetet, szemétlerakó helyet találunk, jelentsük! Ezek mellett próbáljuk meg mások figyelmét is felhívni az e-hulladékok csökkentésének fontosságára! Védjük környezetünket így is!

[https://www.fkf.hu/elektromos-hulladek1],
[https://www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/society/20201208STO93325/elektronikai-hulladek-az-eu-ban-tenyek-es-adatok-infografika]

Bencsik Gergő 10.b

Karácsonyi recept

Nem egyszerű, de megéri: Hókifli

Hozzávalók:

- 330 gramm finomliszt,
- 0.5 db vanília,
- 20 gramm porcukor,
- 120 gramm dió,
- 250 gramm vaj,
- 85 g porcukor

Elkészítés:

1. A lisztet elkeverjük a porcukorral, majd átszitáljuk.
2. A diót összevágjuk, mozsárban megtörjük, majd hozzáborítjuk a lisztes keverékhez. (Szerintem jobb így, mint darálni, mert marad benne egy-két nagyobb darab, amitől sokkal jobb lesz a kiflik textúrája.)
3. Mehet bele még egy csipet só, aztán a kockára vágott hideg vaj.
4. Innentől következhet a kézimunka: szépen morzsoljuk el a hozzávalókat ,
5. aztán gyúrjuk össze az egészet egy nagy tésztává.
6. Az elkészült tésztát folpackba tekerjük, kicsit lapítsuk is ki, mert így gyorsabban hűl,
7. aztán mehet fél órára pihenni a hűtőbe.
8. A hideg tésztát kicsomagoljuk és nagyjából 20 g-os gombócokat csipkedünk belőle.
9. A két tenyerünk között kicsit meghengergetjük, majd az így kapott kígyót kifli alakúra pofozzuk.
10. Sütőpapírral bélelt tepsire tesszük, de előtte a sütőt 175 fokra előmelegítjük.
11. 12-15 perc alatt meg is sül! Vigyázat, ne hagyjuk tovább bent, mert akkor nagyon kiszárad!

Díszítés:

A fél vaníliarúd magjait kikaparjuk és hozzáadjuk a porcukorhoz, kiskanállal alaposan eldolgozzuk benne. Az elején nehezebben megy, de ne adjuk fel, szépen elvegyül majd! Még langyosan megszórjuk a kifliket a vaníliás porcukorral.

Kerekes Miklós 10.b

Készítsd magad! A Nagyi örülni fog!

Ajándék vagy dekoráció

Karácsonyfadísz izzóból

Ehhez az ajándékhoz szükségetek lesz elsősorban egy kiégett villanykörtére, egy doboz dekupázs ragasztóra, esetleg egy kevés csillámporra vagy szalvétából kivágott mintákra (ebben az esetben egy ecsetre is) és egy kevés szalagra. Így csináld (a tesódat is befoghatod a munkába):

- Ha szalvéta mintát szeretnél rá rakni, először azt rakd rá, és utána kend végig óvatosan az ecsetre kent ragasztóval. Ha elég csak a csillámpor, akkor először a ragasztó, aztán arra a csillámpor.
- Száradás után kedvünk szerint tovább díszíthetjük. Akár alkoholos filccel vagy gombokkal.
- Végül kössük rá a szalagot, és kész!

Karácsonyfadísz műfenyőből:

Szükséged lesz egy darab fahéjra, néhány levélre egy műfenyőfáról, néhány gombra és egy szalagra. Így készül:

- A fahéjra ragasztópisztollyal nyomunk ragasztót.
- Rárakjuk a műfenyő darabokat.
- Ezekre a fenyődarabokra rögzítjük a gombokat ragasztóval.
- Majd ragasztóval rögzítjük a szalagot is.

Kerekes Miklós 10.b

"Jaj, de szép a karácsonyfa!

Ragyog rajta a sok gyertya..."

Karácsony közeledtével mindenki izgatottan készül az ünnepekre, ezért nagyon sok ember karácsonyfát vásárol, viszont az emberek egy csoportja áttért a tartós, vagyis a műanyag fenyőre. Pedig akkor járunk el környezettudatosan, ha **Magyarországon nevelt, lehetőleg minél közelebbi helyről származó igazi fenyőt** vásárolunk.

Az emberek többsége vásárol karácsonyfát, mert ez az ünnepi dekoráció legfontosabb eleme. A Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezete előző évi közleménye alapján Magyarországon 2-2,5 millió fenyőfát adnak el karácsonyra. A HelloVidék tavaly írt a

fenyőárak átlagos alakulásáról, az előző évben a lucfenyő méterenként 3000 forintba, az ezüstfenyő 4000-5000 forintba, a Nordmann pedig 6000 forintba került. Ez jó drágának hangzik, az idén még drágább lesz. De a karácsonyfa nevelése ugyanolyan jellegű mezőgazdasági tevékenység, mint a kukorica vagy burgonya termesztése, csak nem lehet minden évben betakarítani a termést.

Az országban mintegy háromezer hektáron termesztenek fenyőfát, főleg Vas, Zala és Somogy megyében. A fák kitermelése november második felében kezdődik, először a földlabdás fenyőfákkal, amit az export követ. A környező országokba, a román és a szlovák piacra vegyesen kerülnek a fajták. Importként pedig főleg Nordmann fenyő érkezik, nagyrészt Dániából, a behozatal mennyisége 500–600 ezer darabot tesz ki évente!

Az igaz, hogy a karácsonyfa-ültetvények sok vizet igényelnek, de összességében a műfenyők előállításához körülbelül nyolcszor több vízre és nem kevés energiára van szükség. A műfenyő a széndioxid-kibocsátás egyik okozója, ezzel ellentétben a természetes fenyő oxigént termel! Tehát, ha mentek karácsonyfáért, ne felejtsétek el a környezettudatosságot! **Magyarországon nevelt, lehetőleg minél közelebbi helyről származó igazi fenyőfát** vásároljatok!

Perger Balázs, Lezsák Dominik, Szalánczi Rajmund 10. b

Karácsonyi filmajánló Rékától

Ismerjük a karácsonyi filmeket, (amik mostanában a romantikára hajaznak, mintsem az ünnepre) viszont, ha rákérdeznek, egy sem jut eszünkbe. De semmi gond! Itt vagyok én és megmentelek, hogy ne a kínos „Nem tudom” legyen a válasz.

Kezdjünk a személyes kedvencemmel:

Grincs

„Grinch magányosan él, közvetlenül Whoville mellett. Gyűlöli a városlakókat, és megveti a karácsonyt. Cindy Lou, a hatéves kislány, aki hisz a fesztivál szellemében, nekivág, hogy megreformálja őt.”

A sztori a legjobb, amit valaha hallottam. (Legalábbis, nyolcévesen ezt gondoltam.)

A Polar Expressz/A Mikulás Expressz

A varázsvonattal tett utazás visszaadja a Mikulásban kételkedő kisfiú hitét.

„A fiú aludni sem tud az izgalomtól. Másnap karácsony, és a Mikulásnak nemsokára le kell majd csúsznia a kéményen, hogy elhozza az ajándékokat. A fiú kételkedik, nem hiszi, hogy ez megtörténhet, még magában a Mikulás létezésében sem hisz. Hirtelen hatalmas dübörgés hallatszik, és egy vonat tűnik fel a gyerekszoba ablaka előtt. A fiú kiszalad, és a nagy bajuszú kalauz az Északi-sarkra invitálja: az utazás célja a Mikulás főhadiszállása. A gyerek tétovázik, de aztán mégis felugrik a vonatra. És bizony jól teszi, hogy enged a kíváncsiságának, mert ez az út lesz élete legizgalmasabb kalandja…”

Az öt legenda

„Északi (Télapó), Nyuszi (Húsvéti nyúl), Fog (Fogtündér), és társaik a gyerekek álmait és hiedelmeit elpusztítani akaró szellemmel csapnak össze.

Klaus

„Miután bebizonyította, hogy ő a legrosszabb diák az akadémián, egy postást küldenek egy fagyos északi városba, ahol felfedez egy Klaus nevű, visszahúzódó játékgyártót.”

Nagy Réka 9. nyek

Irodalom a Puskásban – egy szösszenet

Dugóhúzó

Néha elgondolkozok az életen. Vagyis, nem is néha, hanem mindig. Például: egyik nap azon agyaltam, hogy mégis mi lenne, ha kihúznánk a dugót. Bárhonnan. De főleg a tengerre gondoltam. Nehéz lenne, igaz, de mégis lehetséges. Lemenni a tenger sötét mélyére és egy hirtelen mozdulatot tenni. Ezzel elfolyna a tenger. Pont, ahogy a gondolataim hagyták el a testem, mikor megismertelek.

Nagy Réka 9. nyek

Windows 11

Ebben az évben nagy hírt kaptunk a Microsoftól! Nemcsak, hogy bejelentettek egy új operációs rendszert, hanem már használhatjuk is! Ez pedig nem más, mint a Windows 11! Még korábban a cég kijelentette, hogy a Windows 10 lesz az utolsó Windows, és nem fognak újabbat kiadni, csak azt fejleszteni, de bizony ez a dolog megváltozott a Windows 11 miatt! Na, de nézzük is, miért kéne frissítenünk, és, hogy mik a főbb újdonságok! Az új operációs rendszerben a leglátványosabb különbség a kinézet! Minden fel lett újítva a menüktől kezdve az alkalmazásokig! Sokkal egyszerűbb és kényelmesebb használni a Windows 11-et futtató eszközöket! A második dolog, ami feltűnik nekünk, az nem más, mint a tálca! Mostantól a tálca középre lett igazítva! Ha ez minket idegesítene vagy szimplán csak nem tetszene, ki lehet kapcsolni. Szerintem egy tök jó dolog, hogy mostantól középre is lehet helyezni a tálcát! A harmadik dolog pedig a gyorsaság! Ezt szerintem nem is kell elmagyaráznom. A lényeg, hogy gyorsabban indul el a Windows és gyorsabban indítja el az alkalmazásokat! A Windows 11-ben még sok-sok más új dolog is megtalálható! Ha kíváncsi lettél a Windows 11-re, a https://windows.com oldalon megtalálsz minden információt róla!

Fehér Dávid 10.b

Szabad szoftverek

Mi az a GNU és FSF?

A GNU az egy projekt, hogy egy teljesen szabad operációs rendszert tudjanak kínálni neked, szabad szoftverekkel. De mit is akarok érteni az alatt, hogy szabad?

Richard Stallman (a mellékelt kép őt mutatja) az 1970-es években a MIT-nél (Massachusetti Technológiai Intézetnél) dolgozva részévé vált a szoftvermegosztó közösségnek, ahol úgy osztották meg egymással a forráskódot az egyetemek, cégek között, mintha receptek lennének. 80-as évekre sajnos drasztikusan változott a helyzet, ahol a gépeknek saját operációs rendszere volt, a közösség, ahol megosztottak mindent egymás között összeomlott, és létrehoztak a szerzői jogos szoftver tulajai egy olyan szabályt, hogy “ha megosztod a szomszédoddal, te kalóz vagy, és ha változtatást szeretnél, akkor kérj meg minket”. Emiatt csak olyan szoftver lesz, ami nem fog mindig megfelelni száz százalékosan a munka megoldására, mert az ember

nem tudja a saját igényeire szabni. Richard azt gondolta, hogy igaz, be tudna állni ő is szerzői jogos szoftvert csinálni, de akkor csak azt követné el, mint amit tett a régi közösséggel, szétválasztani embereket, szóval föltette magának a kérdést, hogy van-e olyan program, amivel van esélye létrehozni hasonló közösséget. A válasz tiszta volt, egy operációs rendszer kell, azaz egy alapvető szoftver, hogy használni tudjál egy gépet. Egy ilyen operációs rendszerrel lehet még egy együttműködő hacker közösség, amibe akárki meghívhat akárkit, és mindenki tud használni egy gépet anélkül, hogy barátokat kelljen megfosztani bármitől is. Richard tudta, hogy őt erre a munkára teremtették, mert már operációs rendszereket írt. Úgy csinálta, hogy a rendszer kompatibilis legyen a Unixszal, szóval könnyen alkalmazható akárhol, és persze az Unix-felhasználók könnyen tudnak váltani. A név a hacker hagyomány szerint lett választva „GNU's Not Unix" rekurzív (önmagában ismétlődő) mozaikszóként. Szóval a szabadot nem árként értjük, hanem szabadságban, ez a definíciója. Egy program akkor szabad, ha:

- Te nyugodtan futtathatod, ahogy csak szeretnéd.
- Úgy változtathatod, hogy megfeleljen az igényeidnek.
- Nyugodtan szétosztható bárkinek, akár ingyen, akár díjért.
- Terjesztheted a saját változatod, hogy a közösség profitálhasson annak a fejlesztéséből.

Itt semmilyen probléma sincsen a másolatok eladásával és a szabad szoftverrel, sőt a másolatok eladása a fontos: a szabad szoftver fejlesztése a közösség révén, eladhatóan. Szóval a szabad szoftver filozófiája elutasít egy konkrétan elterjedt üzleti gyakorlatot, de nem áll szemben az üzlettel. Ha a vállalkozások tiszteletben tartják a felhasználók szabadságát, sikereket kívánunk nekik. A Free Software Foundation (Szabad Szoftver Alapítvány) rövidítve FSF később, 1985-ben jött létre, amikor GNU-nak az Emacs szövegszerkesztő programja egyre híresebb lett, és emiatt több ember akart csatlakozni a GNU-hoz, emiatt kellett valahogyan módot találni a támogatásra és a fenntartásra. Később már nem csak a GNU alatt fejlesztett szoftvereket támogatta a FSF. Magyarországon is létre jött a Szabad Szoftver Alapítvány, ők foglalkoztak a magyarosítással, terjesztéssel és fejlesztéssel.

Szoftverajánló

Most, hogy már beszéltünk a Szabad Szoftverről és a GNU projektről, milyen szabad alkalmazást tudunk ajánlani?

A Signal privát üzenetküldő appot, ami titkosítva küld üzeneteket a címzettnek. Az applikáció ugyanúgy tud működni, mint egy messenger, csak itt telefonszámmal lehet rá regisztrálni és bejelölni a másikat. Az egész nyílt forráskódú, szóval, ha így sem bíznál meg az applikációban, te magad tudod futtatni a szervert, amin beszéltek. Az egyik leghíresebb szakember, az adatvédelmet támogató Edward Snowden jelentette ki, hogy: "Minden nap használom!" Ezzel együtt a Twitter vezetője, Jack Dorsey-nek is megtetszett ez az app.

[https://gnu.org], [https://fsf.org], [https://fsf.hu], [https://signal.org] by Ruby

A Chipogó a Te lapod! Írj bele Te is!

Segíts visszajelzéssel, hogy mi hogyan kerüljön bele a következő számba!

chipogo@tutanota.com

Szerkesztőség:

Fehér Dávid
applikáció fejlesztő, cikkíró

Szalánczi Rajmund
cikkíró

Perger Balázs Kerekes Miklós
cikkíró

Moravcsik Katalin
patronálótanár, cikkíró

Képet készítette: Vasadi Róbert 10. a

Bencsik Gergő
cikkíró

Lezsák Dominik
cikkíró

Katona Márton
Lapszerkesztő, cikkíró

Bende Ákos
Főszerkesztő, cikkíró

Ruby
cikkíró

cikkíró még:

Beke Bence, Tóth Máté, Topa Gergely, Nagy Réka

Felelős kiadó:

Mamira György

igazgató

Képek forrásai:

Borító (Készítette: Katona Márton 10.b):
https://www.puskas.hu/100/cikk/tanaraink
https://wallpaperaccess.com/christmas-home
https://www.facebook.com/pttx/photos/a.468148679884451/468148689884450
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Windows_11_logo.svg
https://www.gettyimages.com/search/2/image?family=creative&phrase=christmas%20tree
https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/canoe
https://florcom.com/shop/accessories/keyboards/keyboard-mixedusb/
https://global.direct.asda.com/george/home/bathroom/bathroom-accessories/matt-grey-rectangle-bin-5-litre/050595520,default,pd.html

Interjú:
http://www.clipart-library.com/clip-art/190-1904696_mic-clipart-png-microphone-clipart-black-and-white.htm
https://www.facebook.com/264392700338087/photos/a.319515973059468 8/3195671303876864/
https://hu.pinterest.com/pin/377246906284738350/

Vízivándor tábor:
Páncélos Ábel ppt- je az okt 22-i retrospektív partyról.

Környezetvédelem:
https://www.nationalgeographic.com/science/article/e-waste-monitor-report-glut

Karácsony:
https://www.nosalty.hu/recept/dios-vanilias-hokifli
https://femina.hu/karacsony/villanykorte_diszek/
https://hu.pinterest.com/pin/222857881546607958/
https://www.puliwood.hu/hirek/a-grincs-szinkronhangok-256352.html
https://port.hu/adatlap/film/tv/polar-expressz-the-polar-express/movie-65586
https://meselandia.tv/az-ot-legenda-teljes-mesefilm/
https://mentrum.hu/2019/11/a-klaus-a-karacsony-titkos-tortenete-szinkronhangjai
https://www.kindpng.com/imgv/TJJbR_simple-open-book-drawing-hd-png-download/
https://hu.pinterest.com/pin/753086368909265027/

Windows 11 (Összeszerkesztette: Katona Márton 10.b):
https://windows.com

Szoftver ajánló:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Richard_Stallman_at_Marlboro_College.jpg
https://play.google.com/store/apps/details?id=org.thoughtcrime.securesms&hl=hu&gl=US

Szerkesztőség:
Vasadi Róbert 10. a